

Kővári Orsolya

Metaprimadonna

STORK NATASÁRÓL

Stork Csaba díszlet- és látványtervező lánya Mundruczó Kornél *Frankenstein-tervben* tűnt fel először a Színházművészeti falain kívül. Asszisztenst, filmrendezői lábtörőt adott az Orczy-kertben berendezett konténerben, olyan minőségben prezentálva a rendezői igényt – a nem színészből megnyilvánulást, hanem magából gazdálkodást, a nem „eljátszást”, hanem „létezést” –, hogy felvezetője után az előadás autentikus főszereplője nem önmagának, hanem egyszerűen gyenge színésznek tűnt. Nem civilből megmutatózó vagy civilt játszó színésznőt láttunk, hanem a színésznő saját személyiségét, olyan fokon civilre redukált énjét, melyet el szokás felejteni, tanácsos kitörölni a színi tanulmányok során, mely nem más, mint leírandó veszteség. Döbbenetes színésznőtlenedése – amit évekkel később *A Pitbull cselekedeteiben* egészen más szituációban megismétel – egyszerre magyarázta a korábbi és vetítette előre a jövőbeni nehézségeket.

Mert Stork Natasa nehéz ügy. Megosztó. Gyanakvó méregetés törékeny tárgya. Nincs benne semmi szokványos. Elsőre semmi szembeötölő sincs. Megszólása eredeti. Elvont, idegenszerű. Szájbarágós színházi közlésre alkatilag alkalmatlan. Ezért illik az „abszurd” kifejezést használni színészi lényére, noha ennyiben nem meríthető ki. Abszurditása mindenesetre hamisítatlan. Nem amolyan *mainstreambe* torkolló különlegesség, melynek értelemszerűen nagyobb kultusza van az originálisnál egy Beckettet ájultan rajongó, egy beckettivel azonban jellemzően már kezdeni mit sem tudó közegben. Stork Natasa valóban Beckettre, Brechtre, Ionescóra, Pinterre, Albeera, Mrožekra, tágabban: metateatralitásra termett, méghozzá nem külsőségek, elrajzoltság vagy felépítésbeli furcsaság okán, hanem bensőjénél, természeténél fogva, úgy is mondhatnánk, élve születése révén. Nem ad mankót a néző hóna alá az elhangzottakból levonandó következtetések tekintetében, jelenléte és beszéde áttételesen az abszurdot mint strukturális elvet, az általános szétesettséget képes idézni. Sosem groteszk azonban. Bár kortárs színházban esetenként szinte lát-

hatatlan a határvonal, Stork Natasa lényege, hogy nem hordja magában az egzaktuság lehetőségét, inkább annak totális kizártóságát. Bizonyos leegyszerűsített megközelítésben tehát mondhatjuk, nem igazán színésznőből gyúrták, hagyományos eszköztára nem támadhatatlan és nem hiánytalan, egy másik szem-

Schiller, Kata felvétele

FENT: A *Frankenstein-tervben* (Monori Lilivel és Kiss Ágotával)
LENT: A *Pitbull cselekedeteiben*

Dusa Gábor felvétele

szögből azonban állíthatjuk: két-három szökőévenként sem jut ilyen kuriózum közelébe a kortárs (anti-)színházi kultúra.

Stork Natasa állandója a meglepetés ereje. Nem érvényesek rá ítéletek és előítéletek, pontos definíciók. Kilóg a fogalmi kontextusokból. Nem testesít meg semmit, semmi besorolhatót, helyette épp az elmondhatatlanhoz, a becketti megnevezhetetlenhez képes közelíteni.

Nehezen analizálható.

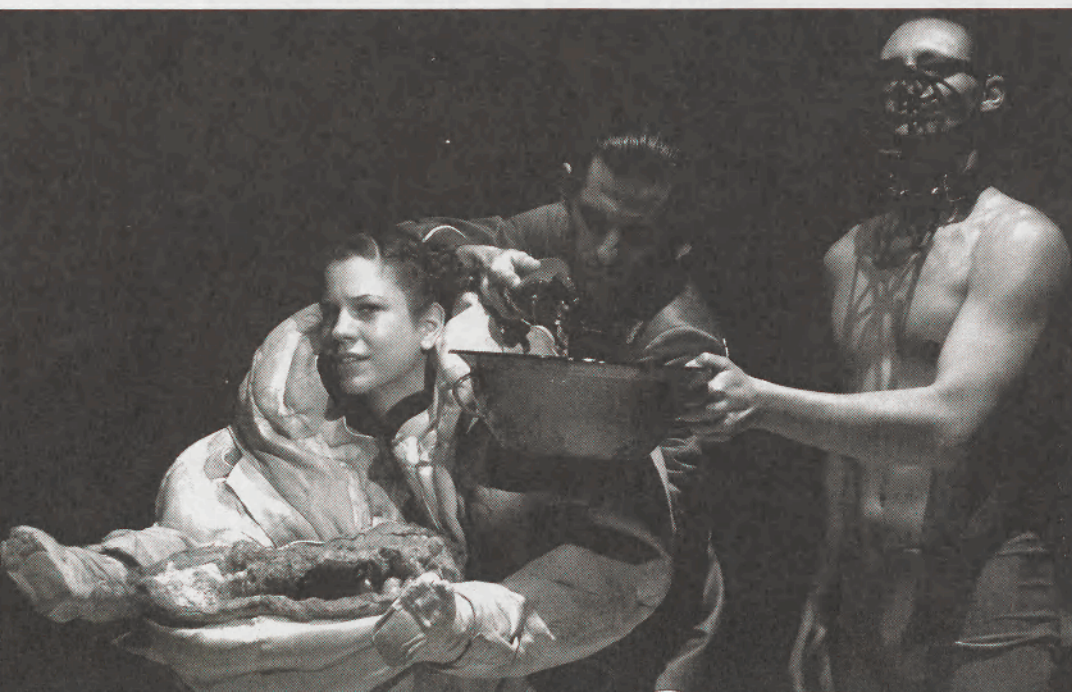
Két évet üt el a nemzet progresszív színházában, szerződtetése elsősre jó ötletnek tűnő húsvétinyuszi vásárlásra emlékeztet. A *Pokoli disznótorban* az itt töltött idő jelképszerű megfogalmazódásaként kibelevé, bolygó lélekként oson a stúdiószínpad hátsó traktusa felé. A Nemzeti után éjszakai TÁP-produkciókban tűnik fel, majd Amszterdamban kér művészi menedékjogot, ahonnan Kárpáti Péter hívja vissza.

táció, a nagy lélek és a száraz erőben rejlő szentimentalizmus mindenkori közös pontok. Zsótérnak köszönhető egyébként, hogy nem kellett távoznia a Színművészetről (Mundruczó *A Nibelung-lakóparkjának* pedig az, hogy nem távozott önként).

Igazi csemegéje Bodzsár Márk *Isteni műszak* című filmjének. Úgy adja elő a szarajevói háborús övezetben ragadt ápolónő szökött szerelmével folytatott telefonos dialógjait, hogy feliratozás nélkül is értenénk a horvát szöveget. Mintegy kottává avatja a forgatókönyvet, zenésíti a nyelvet, akárha hangszerezen játszana. Érzékekre hat. Tányája amolyan délszláv femme fatale. Az acélhideg, mágneses tekintet gyöngéd borotvaélességét lusta nagymacska-mozgás, meleg izületek ellenpontozzák. Enervált bestia. Szavai színére, de fonákjára se mernék fogadni. Stork Natasa alakítása, látványos gyufamutatványa, Tányájának marihuána okozta álmatságása, a kórházi folyosón heverés-

zés, a csupa oda nem illő mozzanat atmoszférateremtő erővel bír. Ami igazán érdekes, hogy nem őt határozza meg a film, hanem ő adja meg saját jelenetei idejét és stílusát. A rendező tisztában is van ezzel, tetszik neki polimetrikussága, mint ha Stork részeit külön szelenceként kezelné, nemcsak más világnak, de egy másik dimenzióknak is tekintené. Itt a legletisztultabbak a gondolatai.

Stork Natasa nem elhanyagolható adottsága, hogy rendkívüli szépség. Feltűnő, de nem harsány. Tiszta. Bája a tényai végzetes vonzerő kiszámíthatatlan energiájának és egy először lábra álló csikó tétováságának kettősségében fogható meg. Remekül hasz-

Schiller, Kata felvétele

A Pokoli disznótorban (Földi Ádámmal és Orth Péterrel)

Absztrakt, a javából. A színek háborújában nem sárgaként, hanem sárgából érvelt. Dacosan viselte a világgosság természetét. A vita képtelensége felett érzett gőgös meggyőződése alapvetően hisztérikussá, a hisztéria meg enyhén izgatóvá tette. Minden mondata annak a felsőbbrendű önelégültségnek a tudatában fogalmazódott, hogy ő áll legközelebb a fényhez.

Az ilyen színész nagy találkozásai nem annyira az egymásra ismerésről, mint inkább az egymásrautaltságról szólnak. Nem véletlenül nyerte el a legfüggetlenebb független, Monori Lili rokonszenvét, közös munkájuk, a *Rókatánc* beavatási szertartás, harmadik típusú színház. És nem véletlen a Zsótér Sándorral való kölcsönös vonzalom sem. A máshonnan megszólalás, az igazán sehova sem tartozás, az alapvető meg nem értettség, a humortalanokból kiváltott irri-

nálja. Finom nő. Kivételesen jó ízlésű.

És határozottan filmre kívánczó.

Fenti vonásai esszenciája Soós Attila rendezőhallgató *A kastély*-adaptációjának Fridája az Ódry Színpadon. Míg környezetében túlzó karakterek korrekt felépítésével oldják meg a szerepeket, Stork Natasa valamiféle látomásba transzponálódott realitásként jeleníti meg a karkai világ kegyetlen humorát, nyomasztó kísértetiességét, magától értetődő embertelenségét.

Különlegessége, hogy alkalmas a mundruczói alaptétel teljesítésére, személyisége salaktalan főszerepeltetésére, a zsótéri bravúrra, legmélyebb megélés és látványos eltartás kombinációjára, a lényeg kifaragására, de alkalmas a nézői aktivitásra építő brechti demonstrativitásra is. Beolvashatatlan. A rendezőnek, aki kiválasztja, tudnia kell, mit akar vele, mert dolgozójezetlen nem fog belesimulni a nagy egészbe. Kényes tünemény. Szakadék mentén nyíló virág.